

ת"פ 52545/01/21 - מדינת ישראל נגד משה חנוכה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 52545-01-21 מדינת ישראל נ' חנוכה
תיק חיצוני: 412863/2020

בפני **כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר**
המאשימה **מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד נעמה ישראל תביעות ירושלים**
נגד
הנאשם **משה חנוכה ע"י ב"כ עו"ד עמנואל הדנה מטעם**
הסניגוריה הציבורית

החלטה

1. הנאשם שלפניי מואשם בחמישה תיקים שעניינם עבירות סמים ואלימות (עבירות לכאורה מהשנים 2019 ועד 2021). יצוין, כי טרם ניתן מענה לאישומים.

2. ב"כ הנאשם עו"ד עמנואל הדנה, ביקש להפנות את הנאשם לבדיקת התאמה לבית המשפט הקהילתי וכך נעשה. בעניין הנאשם הוגשו שני תסקירי התאמה, הראשון ביולי 2022, בו לא נמצא מתאים, והשני, בנובמבר 2022, שבו נמצא מתאים.

3. מהתסקירים עולה, כי הנאשם כבן 32, רווק, סיים 12 שנות לימוד ללא בגרות, ועובד כיום בעבודות מזדמנות. הנאשם החל את צריכת הסמים כבר בשנות העשרה המוקדמות שלו, אז גם החל לבצע עבירות פליליות ואף הפך לחסר בית. כיום הוא עובד באופן מזדמן ומתמודד עם חובות כלכליים אותם מבקש להסדיר. בתסקיר הראשון התרשם שירות המבחן מסיכון גבוה הנשקף מן הנאשם לביצוע עבירות אם לא יטופל באופן מעמיק בתחומי ההתמכרות, האלימות והמעורבות השולית ויפעל להסדרת חובותיו. בתסקיר הראשון עלה כי הנאשם התקשה להכיר בצרכים טיפוליים ולכן לא נמצא מתאים לתהליך של בית משפט קהילתי. בניגוד לכך, בתסקיר השני, שינה הנאשם גישתו והביע רצון ומחויבות להשתלב בתהליך טיפולי אינטנסיבי, כפי שמתקיים בבית המשפט הקהילתי.

4. ב"כ המאשימה עו"ד נעמה ישראל התנגדה לשילובו של הנאשם בבית המשפט הקהילתי, מן הטעמים הבאים:

א. עמדתה העונשית הכוללת של המאשימה בנוגע לכלל התיקים שצוינו היא למאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות;

ב. נגד הנאשם תלוי ועומד תיק חקירה הנוגע לחשדות בעבירות שאינן מאפשרות שילוב בבית המשפט הקהילתי אם יוגש בו כתב אישום. לבקשתי, עודכנתי ביום 27.6.2023 כי התיק עודנו בשלבי בחינה בפרקליטות מחוז ירושלים, אליה הועבר תיק החקירה באמצע חודש מאי השנה, עם המלצת היחידה החוקרת להעמדה לדין. בשורה התחתונה, לא ניתן להעריך האם התיק יבשיל לכדי כתב אישום אם לאו;

ג. אין מתקיימים בנאשם "טעמים מיוחדים" המאפשרים בנסיבות אלה, את העברת עניינו לבית המשפט הקהילתי.

דין והכרעה

5. בית המשפט הקהילתי הוא בית משפט "פותר בעיות" שנועד במיוחד למי שהתנהגותו העבריינית נובעת מסיבות שונות ומרובות כגון תחלואה נפשית, התמכרות, מצוקה כלכלית, ולרוב, משילוב של אותן סיבות. הנחת המוצא היא, שאם לא יטופלו אותן בעיות וישורשו, סביר להניח שהנאשם יממש את הסיכון שבמועדו שלו ולבצע עבירות (רצידיביזם). לכן הרצון הוא "לפתור" בעיות אלו תוך מתן אפשרות לטיפול יסודי במכלול הבעיות על בסיס רצונו של הנאשם, התחייבותו לטיפול וסיוע כלל הגורמים הרלבנטיים באופן אינטנסיבי, על מנת להגביר את סיכויי שיקומו של הנאשם. ראו בהקשר זה: "הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 91 והוראת שעה) (בתי משפט קהילתיים)", התשפ"ב-2021, "ה"ח הממשלה - 1471, 224.

6. סעיף 220 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע את התנאים שבהם יועבר הדין לבית המשפט הקהילתי:

- 220ד. (א) לא יורה שופט בבית משפט שלום כי עניינו של נאשם יהיה נידון בבית משפט קהילתי (בפרק זה - העברת דיון), אלא אם כן מצא, לאחר שקיים דיון על כך בנוכחות בעלי הדין ולאחר שעין בתסקיר ההתאמה שהורה על הגשתו, כי מתקיימים תנאים אלה וכי עניינו של הנאשם מתאים להידון בבית משפט קהילתי:
- (1) הנאשם בגיר;
 - (2) הנאשם מיוצג בידי סניגור;
 - (3) הנאשם מכיר במעורבותו באירוע, מבין את מהות ההליך הקהילתי, לרבות האמור בסעיף 220ז(ג), ומסכים להשתתף בו;
 - (4) הוסמך בית משפט קהילתי באזור השיפוט שמקום מגוריו של הנאשם נמצא בו כאמור בצו לפי סעיף 220ד; הוראה זו תעמוד בתוקפה עד יום ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025);
 - (5) יש סיכון שהנאשם יבצע עבירות נוספות, בשים לב לבעיות שברקע ביצוע העבירה;
 - (6) **התובע הודיע כי העונש המתאים לנאשם לפי הוראות סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, אם יורשע ואם לא ישתתף בתוכנית שיקום, כולל מאסר בפועל ואינו כולל עונש מאסר שירוצה בעבודת שירות, שניתן להניח כי לו יוטל על הנאשם, הוא ימצא מתאים לו בחוות דעת מטעם הממונה לפי סעיף 51ב(1) לחוק העונשין;**
 - (7) לא התקיים בעניינו של הנאשם הליך לבירור אשמה;
 - (8) התובע הודיע כי אם הנאשם יעמוד בהצלחה בתוכנית השיקום, הוא לא יבקש מבית המשפט להטיל על הנאשם, אם יורשע, עונש של מאסר בפועל;

(9) התובע לא הודיע כי יש מניעה להעברת הדין בעניינו של הנאשם לבית המשפט הקהילתי מטעמים של שלום הציבור וביטחון או בשל אישומים אחרים המתנהלים נגד הנאשם או צפויים להתנהל נגדו; בית המשפט רשאי לקבל הסברים בעניין זה מהתובע בהיעדר הנאשם וסניגורו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שופט בית משפט שלום רשאי להורות, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי עניינו של נאשם יהיה נידון בבית משפט קהילתי, אף אם לא התקיים תנאי מהתנאים שבסעיף קטן (א)(5) עד (9); לא התקיימו התנאים שבסעיף קטן (א)(8) ו-(9) - יובא עניינו של הנאשם גם לפני שופט קהילתי שידון בדבר התאמת העניין לדין בבית משפט קהילתי.

7. בענייננו, אין מתקיימים התנאים להעברה לבית המשפט הקהילתי בשני מובנים: **הראשון**, סעיף קטן (6) לעיל - עמדת התביעה במכלול התיקים היא למאסר בעבודות שירות; **השני**, סעיף קטן (9) לעיל - קיומו של תיק חקירה פתוח שטרם הוכרע אם להגיש בו כתב אישום, אך אם יוגש בו כתב אישום, תתקיים מניעה להמשיך את ההליכים בבית המשפט הקהילתי. בנסיבות שכאלה, עלי להידרש ל"טעמים מיוחדים" כאמור בסעיף קטן (ב) על-מנת להצדיק העברת עניינו של הנאשם לבית המשפט הקהילתי, כאלו שיתגברו על שתי המכשלות שמניתי.

8. מצד אחד, הנאשם "סוחב" אחריו נסיבות חיים שאינן פשוטות, ואני מתרשם כי הוא מצוי כיום בנקודה בה הוא מבקש סיוע באופן עמוק ואמיתי, ואכן, על-פניו, מתכונת העבודה של בית המשפט הקהילתי ושילוב כלל גורמי הטיפול יחד, עשויה להיות הפתרון המיטבי עבורו.

9. אלא שמצד שני, השתלבות בבית המשפט הקהילתי כרוכה במשאבי זמן, כוח אדם ומשאבים נוספים המוקצים במשורה ולמשתתפים מעטים יחסית, וככל שקיים סיכוי שיתנהל נגד הנאשם הליך פלילי שאינו מתיישב מבחינת טיבו עם העבירות הנדונות בבית המשפט הקהילתי, השקעה זו תרד לטימיון, ובסופו של דבר, הן הנאשם והן הציבור (משתמשים אחרים שלא ימצא להם מקום בתהליך בשל השתלבות הנאשם) ייזקו מהשקעת משאבים מרובה, שתבזבז לריק וללא תוחלת, בהתחשב באפשרות שההליך ייקטע בעיצומו.

10. לפיכך, ולא בשמחה, לא אוכל להורות על העברת התיקים לבית המשפט הקהילתי.

11. כפי שאמרתי לנאשם בדיונים לא אחת, אהיה מוכן לסייע לו וללכת כברת דרך משמעותית לקראתו בדרך טיפולית ככל שיתגייס לכך. לטעמי, מתקיימת בנאשם שעת רצון לעשות זאת, וגם ללא מסגרת בית המשפט הקהילתי ניתן לעשות זאת והבחירה היא שלו.

יש לשלוח לצדדים וכן להעביר לכב' השופט הבכיר צימרמן.

ניתנה היום, י"ז תמוז תשפ"ג, 06 יולי 2023, בהעדר הצדדים.

עמוד 3

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

